

sarno ima v svoji hiši v Mariboru, Loška ulica 10, v bližini Narodnega doma ali frančiškanske cerkve. (Glej insekt!)

»Ljudska samopomoč« v Mariboru naznanja, da pošlje tekom prihodnjega tedna vsem svojim članom iz obeh skupin svoje 12. društveno obvestilo za mesec marec s širjim poročilom o poteku prvega občnega zbora. Z ozirom na večje število smrtnih slučajev, povzročeni po gripi, prosimo za točno plačilo posmrtnin, da bo zamoglo tudi društveno vodstvo svojim obveznostim kakor do sedaj v polni meri zadostovati.

Zastopstvo Vzajemne zavarovalnice v Ptujju je prevzel gospod Ognjeslav Skaza, poslovodja Kmetijske zadruge v Ptujju.

Za Dijaško kuhinjo je dospelo na upravo »Slov. Gospodarja« 110 Din, dar pogrebcev po rajni Mariji Rajšp v Šmarjeti ob Pesnici. Pokojna je bila nad 30 let naročnica »Slov. Gospodarja«. Umrla je dne 10. marca. Bog ji bodi plačnik za vsa dobra dela!

»Odpoved nesrečne žene« je izšla šele pred tremi meseci, vključno temu pa je že skoraj popolnoma razprodana. Je to zelo lepa povest. Kdo je še nima, si jo naj za Velikonoč naroči. Dobl se še v Mariboru v obeh Cirilovih knjigarnah, v Celju pri Slomškovi tiskovni zadrugi in v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi. Stane brez poštne samo 12 Din.

Zanimivosti.

Električna puška.

Na vojaškem strelišču v okolici Dunaja so preiskovali te dni čisto novo iznajdbo: **električno puško**. Iznajditelj je komaj 24 let stari gozdar Edvard Pieler, ki je izjavil o svojem izumu sledeče: »Pri dosedaj običajnih puškah je vsak izstrel precej počasen. Jeklena igla udarja po kapselnju, v katerem se radi udarca vname eksplozivna snov. Nastane plamen, ta užge smodnik v patroni in nato šele nastane eksplozija, strel ter izstrel. Sedajna puška rabi pri dvo- ter trocevkah precej zamotan mehanizem, ki mora biti natančen ter prožen kakor ura. Vse to odpade pri novi električni puški. V novo iznajdbo je treba poriniti žepno električno svetiljko, patrona se mora opremiti z žico iz kovine. Potom čisto preproste naprave se spravi pri sproženju v stik električni tok z žico, ki je unešena v patrono, stik povzroči plamenček, ta eksplozijo in ta izstrel.«

Nova iznajdba ima celo vrsto prednosti. Električna puška bo pred vsem za lovce velikanskega pomena. Pri sedaj navadnih puškah je trajalo vnetje in izstrel eno desetinko sekunde, pri novi električni iznajdbi le eno tisočinko sekunde in še manj. Pri streljanju na bežečo divjačino je zamuda časa nepreglednega pomena. Z izprtjem električnega toka je puška popolnoma varna pred morebitno nesrečo. Patrona eksplodira samo pri užigu potom električnega toka in radi tega je čisto neobčutljiva glede sunka ali udarca. V vsako puško se da unesti žepna električna svetiljka in se bo dala vsaka do-

sedanja lovska puška pretvoriti v električno.

Pieler je razkazoval svojo iznajdbo strokovnjakom. S pomočjo posebnega stroja so metali v zrak karton papir, katerega je prestreljeval iznajditelj s čudovito naglico. Nova električna puška bo pobila vse dosedanje iznajdbe na polju novodobnega puškarstva.

*

Iz življenja ameriškega roparskega poglavarja.

V znanem ameriskem vele mestu Čikago živi roparski poglavar, katerega imenujejo »car tolovajskega sveta v Čikagi«. Po rodu je Italijan in je njegovo pravo ime Capone. V Združenih državah je znan pod imenom »mož z brazgotino v obrazu«, ali po ameriško kratko izraženo »Scarface«. Vlomilci, tolovaji in vsi severoameriški roparji ga smatrajo za svojega poglavarja in gorje onemu, ki bi se drznil, zoper staviti se njegovim poveljem. Kaj se pravi, razpihati Caponovo jezo, je skušala pred kratkim osmerica mož, ki je bila te dni postreljena v čikaški avtogaraži s strojno puško. Osmeri uboj na povelje »carja« je vsakemu, ki pozna ameriške tolovajske razmere, razumljiv in zna tudi presoditi, zakaj se je umaknil Capone za nekaj časa iz svoje čikaške prestolice. On se ne boji oblastne roke pravice, s katero je že davno obračunal, ampak maščevalnosti ožjih prijateljev ustrelenih osmero mož.

Pred tedni se je umaknil tolovajski car v svojo palačo v Miami na polotoku Florida. Tukaj čaka, da se bodo maščevalci umirili.

Palača carja je pozidana v Miami na otoku. Je prava trdnjava in popolnoma nedostopna za one, katerih car noče sprejeti. S sodišči se Capone igračka, nikakor pa ne z nasprotniki iz vrst roparjev, ki dobro razumejo govor revolverja ali strojne puške.

Radi že omenjenega osemkratnega uboja mu je dostavilo čikaško sodišče poziv, v katerem ga rabi na zagovor kot pričo. Capone je odgovoril, da mu brani sedaj vsako tozadevno izpoved njegov omajan ter neugoden zdravstveni položaj. Ako bi mu sodišče podane ga izgovora ne verjelo, naj pošlje k njemu samemu v Miami enega zdravnika, in enega sodnika, ki ga bosta pregledala in zaslišala v njegovi palači. Capone je prepričan, da se ne bo upala nobena uradna oseba prekoračiti njegovega praga, pač pa bi se znal povspeti do te drznosti kateri prijatelj od osmerice ubitih. Iz strahu pred maščevanjem si je izbral car telesno stražo in pustil prevleči svoj luksuzni avtomobil z debelimi jeklenimi ploščami. In vendar živi ta najbolj drzni tolovajski poglavar v neprestanem strahu in trepetu, da bi ga kedo ne ustrelil.

Radi muke smrtnega strahu se vidno stara in se udaja pijači. Da se od časa do časa vsaj nekoliko duševno razvedri ter razbremeniti, prireja v svoji palači hrupne veselice, na katere vabi same znamenite osebnosti iz Miami in drugih sosednjih letovišč. Za take veselice večere izmetava na tisoče dolarjev.

Vsako protivabilo odklanja iz strahu, da bi ga kedo ne izvalil v nastavljeno past. V njegovi palači so gostje pod stalnim nadzorstvom carjeve telesne straže, ki obstoja iz lepih, mladih ter krepkih moških, ki so oblečeni v črne frake. Telesna straža je do zob oborožena in vedno pripravljena, smrtno obračunati z morebitnim napadalcem.

Tuintam napravi car tudi izlet v lastnem letalu ali na lastni jadernici v sosedne kraje in najrajši na Bahama otoke, ki so obdani od globokega morja. Na izletih ga stalno spremljata dva najboljša advokata, kojih naloga je: storiti in ukreniti vse potrebno, ako bi se drznila lotiti tolovajskega carja kaka državna oblast.

Roparski pojavi kakor Capone so močnejši edino le po severoameriških vele mestih, kjer so tolovajske družbe neizmerno zlo, ki se radi stroge organizacije ne da zatreti ter iztrebiti.

*

Kaj je užival in uživa človek?

Večina ljudi zna čisto dobro, kaj jim dobro tekne, odkod in zakaj tek, tega ne znajo pojasniti. Pri izbiri jedi pride v poštev navada, prebivanje na gotovem delu zemlje, pa tudi vpliv kulture in izobrazbe. Ako bi postavili pred nas danes jedila, katera so uživali naši predniki pred več stoletji, bi jih mi zavrgli, akoravno živimo v istih krajih in pod istimi pogoji. Po kuharskih knjigah iz srednjega veka je bila posebnost: pečena vrana, kukavica, škranček, mladi žerjavi in štoklje. Srednjeveški vladarji in bogatini so posebno cenili labude in žabe.

Severni narodi še danes ne uživajo rib takoj, ko so jih naložili, ampak jih zakopljejo v zemljo in jih jedo, ko je začelo meso trohniti. Eskimi v najbolj severnih krajih jedo najrajši na pol gnile glave morskih psov. Samojedi jedo surove glave severnih jelenov. Čučom gredo predvsem v slast muhe severnega jelena.

Vse, kar spada v vrsto hroščev, črvov ter golazni, je za naše pojme ne- užitno. Drugi narodi imajo v tem oziru popolnoma druge nazore. Divje kobilice niso znane kot hrana samo iz sv. pisma, ampak jih jedo še danes v Alžiru v Afriki. Nalovljene kobilice namočijo v rum, jih posvalkajo po moki in nato spečejo v masti.

Na Kitajskem posebno cenijo gosenice, ki uničujejo fižol. V avgustu, ko se pojavljajo gosenice po fižolovih nasadih, jih zbira deca in starejši jih pečejo v olju.

Kitajci imajo na jedilnem listu poleg mesa od psov ter kač še podgane, miši, žabe, žabja jajca, gnezda od salangan.

Japonci poznajo lilijo kot prikuho ter juho iz krizantem.

V Avstraliji pripravljajo kruh iz posebne vrste metuljev, ki se imenujejo bugong. Ta mrčes nastopa v takih množinah, da zatemni pri letanju solnce. Avstralci ne smatrajo teh metuljev kot škodljivo nadlogo. Nagrajajo jih skupaj z lopatami, jih sprajijo in nato

zvejajo. Pri vejanju odpadejo peruti ter noge, telesa zmelejo v moko, iz te moke pečejo kruh.

Razna afriška zamorska plemena poznajo in uživajo moko iz posušenih muh.

V Boliviji so med Indijanci posebnost pitane mačke, v Braziliji papagaji, kuščarji, žabe in meso od mladih opic.

Iz naštetega je razvidno, da ni pod solncem stvari božje, katere bi ne uporabljalo to ali ono človeško pleme v prehrano.

★

Trije raziskovalci južnega tečaja v nevarnosti. Pred 14 dnevi so se podali na letalu trije člani Byrdove raziskovalne ekspedicije proti takozvanemu Rockefeller gorovu na južnem tečaju, katerega je odkril pred dobrim mesecem Byrd. Ti trije raziskovalci so vršili razna vremenska opazovanja in merjenja. Sedem dni so bili potom radija v zvezi z Byrdovim glavnim taboriščem in so tudi poročali o svojem zanimivem delu. Naenkrat so pa prenehala radio-poročila in raziskovalci se tudi niso. Upravičeno je obstojal sum, da se je najbrže pripetila kaka težja nesreča. Byrd je poslal na odpomoč pasje sani in se odločil, da bo rešil ponesrečene sam, kakor hitro se bodo le količkaj polegli viharji. Glede rešitve je bila še ta nevarnost, ker bo nastopila te dni na južnem tečaju večna noč. Byrd sam se je lotil rešitve, poletel proti Rockefellerjevemu gorovu in našel tamkaj tri tovariše. Zasidrano letalo jim je burja odtrgala, ga razbila in pri tem je postal neraben tudi radio-aparat. Byrd je odposlal rešene tovariše na svojem letalu v glavni tabor, sam je ostal s svojim spremljevalcem pod omenjenim gorovjem in bode čakal, dokler ne pridejo ponj z nepoškodovanim letalom.

DOPISI

Maribor. Za kornega vikarja pri stolnici v Mariboru je na mesto d. g. Tkavca imenovan d. g. Vinko Munda, prvi kaplan pri Sv. Magdaleni. Svojo službo nastopi 1. aprila. — V Gradcu je umrla soproga tukajšnjega lekarja »pri sv. Arehue« gospa Vidmar. — Veliko je sedaj povpraševanje za hišami, ki so na prodaj. Cene so precej poskočile, ker vsak, ki ima količkaj denarja, želi kupiti kako hišo. Ljudje se bojijo, da bi stanovanjska zaščita ne podaljšala. V tem slučaju bodo mnogi hišni gospodarji odpovedali stanovanje. Vsled tega tak lov za hišami. — Občinski svet mariborski je v seji zadnji četrti sklenil resolucijo, da z ozirom na veliko stanovanjsko bedo, ki vlada v mestu, priporoča vlad v Beogradu, da naj podaljša stanovanjsko zaščito še preko 1. maja. — V mariborski okolici so vinogradniki odprli pred Veliko nočjo mnogo vinotočev »pod vej«, to je za lastni pridelek. — Občinski svet je v svoji seji pretekli četrti dovolil gostilničarju in mesarju g. Vlahoviču, da zgradi veliko novo hišo na voglu Aleksandrove in Meljske ceste, na prostoru, kjer zdaj ob sejmskih dnevih kmetje postavljajo pred gostilno živino in kjer stoji mala hiša, v kateri se nahajajo trgovine in obrtniki. Hiša bo dvonadstropna. Stara Vlahovičeva (prej Nekrepova) gostilna ostane. Vendar se je Vlaho-

vič zavezal, da bo vsaj v 15 letih tudi to staro hišo podrl in tudi tam postavil dvonadstropno hišo. Blizu kadetnice bo zidal stanovanjsko hišo strojevodja g. Miha Oman. Sedaj se na stavbenem uradu obravnava prošnja gosp. Zemljiča, gostilničarja pri »Črnem orlu« radi nadzidave drugega nadstropja na celo hišo z 58 novimi sobami in prošnja trgovca gospoda Klajnškega radi zgradbe popolnoma nove hiše na voglu Novega Glavnega trga in Židovske ulice. — Porotne obravnave pri okrožnem sodišču se začnejo dne 2. aprila. Ker je vsak dan več novih slučajev, bodo obravnave trajale najbrž 14 dni. — V Laftersbergu nameravajo zopet upostaviti žandarmerijsko postajo, katero so pred leti ukinili. Potreba gotovo je, da se v tem prometnem kraju skrbi malo bolj za varnost. — Policijski komisariat zahteva, da morajo vsi lastniki starih orožnih listov prinesiti iste v potrdilo, sicer bodo strogo kaznovani.

Pekre. Prostovoljno gasilno društvo Pekre priredi dne 7. julija t. l. veliko dobrodelno tombolo z vrednostnimi dobitki. Prosimo vsa sosedna društva, da nam v našo škodo ta dan ne prirejajo nobenih prireditev!

Lintfort. Po treh letih obstoja bratovščine »Živega rožnega venca« se je dne 5. marca prvič oglasila pri nas bela žena in nam ugrabila zvesto članico Terezijo Hauptman. Bog daj večni mir in pokoj njeni duši, otrokom in moči pa naše sožalje! Sosednim bratovščinam v Mevbek in Hohaide pa izrekamo prisrčno zahvalo, da so se kljub slabi poti tako v obilnem številu udeležile pogreba s svojimi krasnimi zastavami in s tem izkazale rajni zadnjo čast in pokazale sestrsko ljubezen. Srčna hvala pa tudi društvu Sv. Barbare v Merbeku in domačemu društvu Lintfort, ker so se tudi udeležili pogreba z zastavami in s tem olepšali pogrebni spreved.

Kapla. Pri nas je umrla znana posestnica Alojzija Kozel, p. d. Kašmanca. Rajna je bila radi radodarnosti obče priljubljena in spoštovana. Pokopali smo tudi Franca Stelcer, p. d. Lamprehta, v starosti 54 let. Obema blagopokojnika svetila večna luč!

Legen pri Slovenjgradcu. Letošnja zima in z njo pretekli čas sta zapustila tudi pri nas dokaj žalostne nasledke. Zlasti amo bili vsi kakor sploh povsod, osohito pa reveži-berači, najhujše prizadeti po neizprosni zimi, kakoršne po zatrdilu vremenoslovcev že od l. 1776 ne pomni nihče. Tako je postal tudi žrtev na posledicah mraza slovenjgradski občinski revež Čik Tone (tako so ga namreč splošno nazivali).

Sv. Marjeta ob Pesnici. Umrla je pri nas gospa Ana Rajšp, posestnica v Partinju. Bila je vzorna žena in dobra mati. Za njo so žalovali v prvi vrsti poleg sorodnikov reveži in siromaki, katerim je ona bila prava mati. Bila je to žena dela, globoke vere in izredno dobrega srca. Številna udeležba pri pogrebu je pokazala njeno občo priljubljenost v domači župniji in tudi v sosednih. Zapušča žalujočega moža in tri dorastle otroke, od katerih je ena usmiljena sestra v Ljubljani. Ostani ji ohranjen časten in hvaležen spomin!

Slovensko gorice. Pred kratkim sem imel opravke pri gospodu županu D. v občini V. d. Gospod župan ima blizu svoje hiše par sto lepših sadnih drevesc, katera so že v kroni in so torej za presajanje. Ta drevesca so pa to zimo zajci tako obgrizli od vrha do tal, da so popolnoma za nič. Potem pri gospodu Črnko v Jareninskem dolu, pri gospodu Purgaj in drugod so pozročili zajci to zimo ogromno škodo. Mnogo se dandanes govori in piše o novem lovskem zakonu, ali bi torej ne bil že skrajni čas, da bi se ta zakon enkrat uredil? Kdo bo povrnil kmetom škodo, katero so jim letos povzročili zajci?

Sv. Trojica v Slov. gor. Letos se je priglasilo kaj lepo število za Mohorjevo družbo, kar pa seveda ni šlo brez agitiranja. In sicer je poskočilo število članov letos na 114, kar je za 19 več od lanskega leta, ko jih je bilo 95. In

še od teh si je naročilo knjige »na puše« kakih 20 članov, ki so se le pri prejemu knjig poravnali naročnino. Za letos res lep napredek! In še bolj bo treba navdušiti farane za lepo knjigo! — Sneg je začel sedaj precej naglo izginjati iz naših gričev in dolin. Dolgo smo čakali. Upali smo, da bo že sv. Matija s svojim največjim kladivom razbil ves led in sneg — pa smo se varali. Prišel je tudi sv. Gregor. Pa tudi on nas ni rešil ledenih okov. Priti je moralo Jožefovo, ko so obhajali svoj god našl Zepi in naše Pepce. Še le tedaj je pričelo toplotno solnce prav za res pobirati sneg in poditi zimo v daljnji sever, kamor po vsej pravici spada. Ko bi le setvam dolgotrajni sneg ne škodoval!

Sv. Ana v Slov. gor. Naši vojaški novinci so imeli rekrutni tečaj. V nedeljo, dne 10. sušca, so imeli pred pozno službo božjo skupno sveto obhajilo. Želimo, da bi naši močni in krepki fantje v vojaški službi zvesti bili ter da bi tudi krepki prišli nazaj in zdravi na duši in na telesu! Na cvetni petek sta bila pokopana verba in skrbna mati Jožefa Gole in 28letni mladenič Janez Golob. Neusmiljena sušica je vrгла pobožnega mladeniča na bolniško postelj in ga potisnila v prerani grob. Smrt ga je našla pripravljenega. Veliko je molil, bral in premišljeval. Posebno ljuba mu je bila pobožnost presv. Srca Jezusovega in Male Cvetke. Naj počiva v miru!

Ormož. Za praznik sv. Jožefa smo imeli tridnevno za moše in mladeniče. Vodil jo je z veliko vnemo in spretnostjo ptujski kapucin gospod duhovni svetnik p. Ladislav. Najlepše in najgledljivejše je bilo na Jožefovo, ko je pristopilo k obhajilni mizi jutraj do 230 mož in mladeničev, pri poznem opraviilu pa 144 mladeničev. — Sobarica v ormoški graščini je snajžila okna v prvem nadstropju, pa je zgubila ravnotežje in padla z okna 8 m globoko. K sreči se je samo zelo prestrašila in nekaj opraskala, kajne zraven stoječe drevo jo je vjelo v svoje veje, ki so jo polagoma spuščale k tlom. Dobrega angela je imela gđ. Mařenka, ki hodi skoro vsaki dan k maši, če le utegne, in že tretji dan po nezgodi je bila zopet v cerkvi. — Kakor po drugih mestih, so tudi v Ormožu sušili sneg kar po ulicah in cestah kot ob košnji krmo na travnikih. Samo ta razloček je, da se seno suši in na voze nalaga, sneg pa se suši, da ga ni treba odvažati. S tem se je prihranilo nekaj stotakov, ki se bodo prav koristno obrnili za druge namene. — Zadnje tri tedne se razlega v in ob mlinih ob Lešnici in Rakovnjaku veselo petje, ker se stiska bučno in drugo olje. Po starodavnih navadah in pravicah se ob takih prilikah zmerno pije in je. In marsikateri že prileten možic, ki je bil že v mladih letih dober pivec in pevec, si vzame tak dan prosto in gre pomagat mesiti in prešat. — Sejem na cvetni petek je bil sicer prilično obiskan, toda kupčija je bila komaj srednja. Prignali so nekaj nad 300 glav goveje živine, prodali so do 100 glav. Živina ni bila preveč debela, ker je manjkalo krme, na splošno pa so ljudje držali ceno precej visoko, ker je že pomlad dahnila v deželo in že diši po novi sveži krmi. Tudi beli cigani, tatovi iz bližine Čakovca topot niso imeli preveč sreče, ker so ljudje sami bolj pazili na denar, če so ga sploh kaj dosti pri sebi imeli, in pa ker so se očesa postave pomnožila. Orožniki so bili sumljivim osebam obojega spola vedno za petami.

Fušenci pri Ormožu. V sredo, dne 20. sušca, smo spremili k večnemu počitku uglednega občana Ivana Trstenjak, ki je umrl v starosti 74 let. Pokojni je bil vedno zaveden Slovenec, pristaš one stranke, ki je delala za ljudsko korist, tudi član načelstva pri Kletarskem društvu in član požarne brambе. Spreved je bil zelo slovesen. Pred domačim pragom se je poslovil od pokojnika z lepim govorom gosp. Peter Sadravec, na splošno željo pa je ob odprtem grobu spregovoril gospod župnik par bodrilnih besed v slovo. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovan je bil po-